

**Pesticide
Action
Network**
Netherlands

**Pesticide
Action
Network**
Europe

PERSBERICHT

Volgende stap: goedkeuring van glyfosaat ligt nu bij het Europees Hof van Justitie

Brussel, 11/12/2024 - Vandaag hebben Pesticide Action Network (PAN) Europe en haar leden ClientEarth, Générations Futures, GLOBAL 2000, Pesticide Action Network Germany en Pesticide Action Network Netherlands de goedkeuring van glyfosaat door de Europese Unie aangevochten bij het Europees Hof van Justitie.

De organisaties hebben een robuuste wetenschappelijke en juridische analyse gepresenteerd aan het Europees Hof van Justitie, waarin ze ernstige tekortkomingen in de beoordeling van glyfosaat in Europa benadrukken. De Commissie en de wetenschappelijke agentschappen van de EU [1] hebben systematisch kritische wetenschappelijke studies uitgesloten die melding maakten van de schadelijke effecten van glyfosaat, waarbij ze daarvoor wetenschappelijk ondeugdelijke argumenten gebruikten, of hebben deze effecten gebagatelliseerd door bijvoorbeeld minder gevoelige en ongeschikte statistische methodologieën toe te passen.

Daarmee hebben ze hun eigen richtlijnen en internationale protocollen overtreden. Hun conclusie dat glyfosaat veilig is, is wetenschappelijk ongegrond en is het resultaat van een risicobeoordeling die niet voldoet aan de belangrijkste wettelijke vereisten. Daarom vragen de NGO's om tussenkomst van het Hof.

Het populaire herbicide is in verband gebracht met ernstige gezondheids- en milieurisico's, waaronder kanker, voortplantingsstoornissen en neurologische aandoeningen. Nu het opnieuw is goedgekeurd voor 10 jaar, zal het in heel Europa op grote schaal worden gebruikt. Europese burgers, waaronder kinderen, worden nog steeds op grote schaal blootgesteld aan deze stof.

In januari 2024 verzochten de NGO's de Commissie om haar besluit om glyfosaat opnieuw goed te keuren tot 2033 te herzien, omdat het niet voldoet aan de bepalingen van de EU-wetgeving en met name Verordening (EG) 1107/2009 [2]. De wetgeving geeft prioriteit aan de bescherming van de menselijke gezondheid en het milieu boven het op de markt brengen van pesticiden producten, zoals eerder door het Europees Hof van Justitie werd benadrukt [3].

Als reactie hierop heeft de Commissie het verzoek om herziening in september 2024 formeel afgewezen [3]. Nu dienen de NGO's officieel een klacht in bij de rechtbank.

"De wetenschappelijke agentschappen van de EU buigen de regels om door te concluderen dat glyfosaat veilig is. Talrijke wetenschappelijke studies, waaronder die van de industrie zelf, koppelen het duidelijk aan ernstige bijwerkingen, zoals kanker en mogelijk neurologische aandoeningen", zegt Angeliki Lysimachou, hoofd wetenschap en beleid bij PAN Europe.

"Door opzettelijk minder gevoelige statistische methoden te gebruiken, kritisch wetenschappelijk bewijs te negeren en baanbrekend kankeronderzoek te negeren, schiet de EU tekort in haar plicht om

de volksgezondheid te beschermen. We kunnen niet zwijgen over deze kwestie - het gaat om het beschermen van de gezondheid van huidige en toekomstige generaties".

De NGO's richtten zich op wat zij identificeerden als de meest significante tekortkomingen in de EU-
risicobeoordeling van glyfosaat. Hun analyse onthult een onvolledige evaluatie van de
representatieve formulering die in de Europese landbouw wordt gebruikt, met een gebrek aan lange
termijntoxiciteit, carcinogeniteit en cumulatieve effecten. Ze verklaren ook de afwijzing van door
peer-reviewed bewijs ten gunste van door de industrie gefinancierde studies, die het bewijs over
genotoxiciteit, neurotoxiciteit en milieueffecten bagatelliseren. Bovendien laten de NGO's zien hoe
de EU-beoordeling de impact van glyfosaat op biodiversiteit en het microbiom en de daarmee
samenhangende gezondheidsgevolgen negeert. Deze bevindingen samen tonen de duidelijke
schending van het voorzorgsbeginsel aan door glyfosaat goed te keuren ondanks aanzienlijke
onzekerheden en kennishiaten. [5]

Antoine Bailleux, de advocaat van de NGO-coalitie, merkt op: *"Het is legitiem dat de Commissie
enige speelruimte heeft bij het beheren van risico's met betrekking tot de goedkeuring van werkzame
stoffen die in pesticiden worden gebruikt. Er zijn echter grenzen aan een dergelijke discretionaire
bevoegdheid. Het is vaste rechtspraak dat de risicobeoordeling bijvoorbeeld moet voldoen aan de
beginselen van excellentie, transparantie en onafhankelijkheid. Wij zijn van mening dat de evaluatie
van glyfosaat niet aan deze kwaliteitsnormen heeft voldaan. Daarom stappen we naar de rechter."*

Binnen hun analyse van de EU-
risicobeoordeling van glyfosaat brengen de organisaties de volgende
belangrijke bevindingen naar de rechter:

- **De zorgen van experts op het gebied van neurotoxiciteit zijn genegeerd.** Brieven die PAN Europe heeft verkregen via een verzoek om toegang tot documenten, onthullen dat wetenschappers de Europese Commissie, de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA) en het Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA) hadden gewaarschuwd voor de mogelijke verbanden van glyfosaat met de ziekte van Parkinson [Brief \[1\]](#), autisme en cognitieve tekortkomingen bij kinderen [\[Brief 2\]](#). De brieven bekritisieren de EU-autoriteiten omdat ze deze risico's niet hebben kunnen weerleggen.
- De Commissie en het Europees Agentschap voor chemische stoffen **vertrouwen in hun antwoord sterk op de kankeranalyse van Kenny Crump, een privéconsultant** met een [geschiedenis van het verdedigen van industrieën](#) die verband houden met lood, asbest en benzeen. Crump wijst alle door glyfosaat veroorzaakte tumoren af als "vals positief" en probeert de geloofwaardigheid van de beoordeling door andere wetenschappers, waaronder die van het Internationaal Agentschap voor kankeronderzoek (IARC) van de WHO, te ondermijnen.
- **Statistische 'manipulatie'**: Er wordt vaak gezegd dat de duivel in de details zit. Dit geldt zeker in het geval van glyfosaat. EU-
risicobeoordelaars gebruikten statistische tests in glyfosaatkankerstudies die waren ontworpen om mogelijke therapeutische effecten te onderzoeken, waardoor de kracht van de test werd verminderd. Hoogleraar milieubiologie Geert de Snoo (Universiteit Leiden, onderzoeksdirecteur bij de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen en voormalig lid van de Nederlandse bestrijdingsmiddelenautoriteit (Ctgb) [noemde dit onlangs "slechte wetenschap" en "slechte statistieken"](#). EU-
risicobeoordelaars kozen ook voor [een aanpak die niet was ontworpen om dosis-responsverhogingen in tumoren bij dieren](#) die aan glyfosaat werden blootgesteld te onderzoeken, waardoor de resultaten nog verder in het voordeel van glyfosaat werden vertekend.
- In zijn aanbevelingen voor [prioriteiten voor 2025-2029 heeft IARC](#) de recente wetenschappelijke literatuur over glyfosaat en kanker beoordeeld en geconcludeerd dat **"het bestaande bewijsmateriaal geen verandering in classificatie lijkt te ondersteunen"**. Als gevolg hiervan blijft de classificatie 'waarschijnlijk kankerverwekkend voor mensen' bestaan, terwijl ECHA deze classificatie heeft afgewezen en zijn besluit heeft gebaseerd op wat kan worden omschreven als 'gemanipuleerde' gegevens.

Achtergrond:

Glyfosaat is een bron van controverse sinds het Internationaal Agentschap voor Kankeronderzoek (IARC) het in 2015 classificeerde als "waarschijnlijk kankerverwekkend voor mensen". Volgens de EU-wetgeving zouden pesticiden met deze gevarenclassificatie verboden moeten worden. De risicobeoordelingen van de EU uit 2017 en 2023 concludeerden echter dat glyfosaat geen significante gezondheidsrisico's met zich meebrengt, waardoor het een van de meest gebruikte herbiciden in Europa en wereldwijd blijft.

Deze discrepantie bracht verschillende experts en wetenschappers ertoe om de toxiciteit van glyfosaat en de beoordeling door de EU-agentschappen en IARC te onderzoeken. De tekortkomingen van de beoordeling zijn bij verschillende gelegenheden aan het licht gekomen.

Deze juridische uitdaging volgt op de toenemende publieke en wetenschappelijke kritiek op het risicobeoordelingsproces van de EU. In 2023 verlengde de Commissie de goedkeuring van glyfosaat voor 10 jaar, ondanks wijdverbreide zorgen en het niet voldoen aan de strenge normen die de EU-wetgeving inzake pesticiden vereist. Nadat ze in september 2024 een onbevredigend antwoord kregen op hun verzoek tot interne beoordeling, besloot de coalitie van zes NGO's hun strijd naar het Europees Hof van Justitie te escaleren. Dit werk is mogelijk gemaakt dankzij de donaties van veel organisaties en individuen.

Over de aanvragers

De NGO's zijn Pesticide Action Network (PAN) Europe en haar leden ClientEarth, Générations Futures, GLOBAL 2000, Pesticide Action Network Germany en Pesticide Action Network Netherlands. Ze vertegenwoordigen een diverse coalitie van milieu- en gezondheidsactivisten die zich inzetten om mensen en de planeet te beschermen tegen schadelijke pesticiden. Ze zetten zich in om duurzame alternatieven voor chemisch-intensieve landbouw te promoten en om besluitvormers verantwoordelijk te houden voor het handhaven van EU-wetgeving. Het werk aan de rechtszaak werd mogelijk gemaakt dankzij de steun van talloze organisaties en individuen, waaronder EKO, Bündnis für eine Enkeltaugliche Landwirtschaft e.V., FoodWatch International, FoodWatch Netherlands, ISDE Italy, Nature & Progrès, Umweltinstitut München e.V., WeMove.

Opmerkingen:

[1] De beoordelingsprocedure van de EU voor glyfosaat was gebaseerd op het hernieuwde aanvraagdossier dat was ingediend door een industrieel consortium. Het proces omvatte vier "rapporterende lidstaten" — nationale agentschappen uit Nederland, Zweden, Hongarije en Frankrijk — gezamenlijk bekend als de Assessment Group on Glyphosate (AGG); het Europees Agentschap voor chemische stoffen (ECHA), dat de gevarenclassificatie van glyfosaat evalueerde; en de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA), die een peer review van de risicobeoordeling uitvoerde, inclusief de evaluatie van een representatieve formulering die op Europese gebieden wordt gebruikt.

[2] Dankzij een hervorming van de wetgeving inzake toegang tot justitie uit 2021 hebben NGO's en individuen de mogelijkheid om de meeste EU-besluiten die het milieurecht schenden, aan te vechten bij het EU-Hof. De eerste stap is dat NGO's de Commissie een 'Verzoek om interne herziening' sturen. De Commissie heeft dan 22 weken de tijd om te reageren. Als de NGO's van mening zijn dat het antwoord van de Commissie de inbreuken op de wet nog steeds niet oplost, kunnen ze het antwoord aanvechten bij het Hof van Justitie van de Europese Unie. Op 24 januari 2024 diende het consortium van 6 organisaties een [verzoek om interne herziening](#) in bij de Europese Commissie over de goedkeuring van glyfosaat voor 10 jaar.

[3] [Hof van Justitie van de EU, zaak C 162/21](#) (19 januari 2023, overweging 48); "Bovendien is het duidelijk (...) dat de bepalingen die betrekking hebben op vergunningen een hoge beschermingsstandaard moeten garanderen en dat met name bij het verlenen van vergunningen voor gewasbeschermingsmiddelen het doel van de bescherming van de gezondheid van mens en dier en het milieu 'prioriteit' moet hebben boven het doel van de verbetering van de plantenproductie."

[4] Op 26 juni heeft de Europese Commissie [het verzoek van de NGO's om de hergoedkeuring in te trekken](#) afgewezen.

[5] De kritieke tekortkomingen van de risicobeoordelingsprocedure van de EU die door de NGO's in hun verzoekschrift bij het Hof worden benadrukt, zijn:

- 1. Onvolledige risicobeoordeling:** Autoriteiten hebben nagelaten de lange termijntoxiciteit, carcinogeniteit en cumulatieve effecten van de "representatieve" formulering van glyfosaat die op Europese velden wordt gebruikt, te evalueren. Dit is in tegenspraak met de Blaise-uitspraak van het Europese Hof van Justitie uit 2019 [Case C-616/17 -[analysis](#)]
  - 2. Verwerping van onafhankelijke studies:** Bewijs dat glyfosaat koppelt aan kanker, genotoxiciteit, neurotoxiciteit en hormoonontregeling uit door vakgenoten beoordeelde wetenschappelijke literatuur werd genegeerd of ondergewaardeerd, ten gunste van door de industrie gefinancierde studies.
  - 3. Afwijking van wetenschappelijke normen:** Niet volgen van internationaal geaccepteerde protocollen, statistische "manipulatie" om bevindingen in verband met kanker te verwerpen, aannames over de therapeutische eigenschappen van glyfosaat en verwaarlozing van biologische aannemelijkheid.
  - 4. Verwerping van de impact op biodiversiteit en microbiom:** De beoordeling negeerde de impact van glyfosaat op biodiversiteit en stelde dat er geen richtlijndocument is. Evenzo werd er niet ingegaan op de bekende effecten van glyfosaat op het microbiom en de gezondheidsgevolgen ervan, waaronder de effecten op de hersenen. Twee recente uitspraken van het EU-gerechtshof hebben verduidelijkt dat het ontbreken van een richtlijn niet rechtvaardigt dat de effecten op de gezondheid over het hoofd worden gezien [Cases C-308/22; C-309/22 & C310/22- [communication](#)].
  - 5. Schending van het voorzorgsbeginsel:** Door glyfosaat goed te keuren ondanks aanzienlijke onzekerheden en kennishiaten, heeft de Commissie het voorzorgsbeginsel geschonden, een kernpijler van het EU-milieubeleid.
-

Noot voor de redactie

Voor vragen kunt u contact opnemen met:

Angeliki Lysimachou, hoofd wetenschap en beleid bij PAN Europe

E-mail: angeliki@pan-europe.info

+32 496 392930